

Litteraturvetenskap för teologer (7,5 hp)

Literary Studies for Theologians (7.5 ECTS credits)

Nivå: Grundnivå

Ämnesområde: TEOLOGI (teologiska kultur- och samhällsstudier)

Kurskod: 0185

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet för högskolestudier samt särskild behörighet med områdesbehörighet 1 eller motsvarande. Som programkurs förutsätter kursen normalt att A-kursen Introduktion i filosofi och teologi (30 hp) är fullgjord. Av deltagare i fristående kurs förväntas ungefär motsvarande förkunskaper.

Utbildningsmål

Efter genomgången kurs förväntas den studerande

- kunna använda grundläggande litteraturvetenskaplig terminologi
- visa grundläggande förmåga att analysera och tolka skönlitterär text ur lyriska och berättande genrer
- översiktligt kunna redogöra för olika litteraturvetenskapliga perspektiv tillämpade i analys och tolkning av skönlitterära texter
- reflektera över teologiska temans funktioner inom skönlitteratur

Innehåll

Läsning och tolkning är centrala begrepp för såväl teologer som litteraturvetare. Kursen behandlar grundläggande litteraturvetenskapliga frågeställningar och metoder tillämpade på ett brett spektrum av skönlitterära texter ur olika genrer, kulturer och epoker, valda så att de anknyter till olika teologiska teman. Kursen ger en grundläggande orientering i litteraturvetenskaplig terminologi och metodik. Den belyser hur litteratur kan studeras med fokus på den litterära texten i sig, författaren, läsaren, traditionen och omvärlden. Såväl historiska som moderna perspektiv tas upp. Deltagarna tillägnar sig en litteraturvetenskaplig begreppsapparat. De får öva förmågan att läsa skönlitteratur och litterära analyser samt öva sig i att själva formulera analyser och tolkningar av litterära texter.

Undervisning och examination

Lokal undervisning och examination

Undervisningen består av föreläsningar och diskussionsseminarier. Bland dem ingår de samlingar där halvdistanstuderande deltar. Examination sker fortlöpande (av aktivt deltagande), samt genom två kortare skriftliga uppgifter (ca 2–3 A4-sidor) inlämnade under kursens lopp, genom en muntlig presentation vid seminarium, och genom en avslutande något längre skriftlig examinationsuppgift (ca 5–6 A4-sidor). För aktivt deltagande och den muntliga presentationen ges något av betygen E eller F. På de skriftliga inlämningsuppgifterna ges något av betygen A–F. För betyget E på hela kursen krävs att samtliga 5 moment uppnått betyget E. De två kortare inlämningsuppgifterna står för 20% vardera av slutbetyget. Den sista uppgiften står för 60% av slutbetyget för kursen.

Undervisning och examination på halvdistan

I samband med två obligatoriska samlingar på studieorten ges undervisning i form av föreläsningar och diskussionsseminarier. I övrigt består undervisningen av självstudier enligt anvisningar på den nätbundna kursplattformen samt gemensamma skriftliga diskussionsövningar. Examination sker fortlöpande (av aktivt deltagande), samt genom två kortare skriftliga uppgifter (ca 2–3 A4-sidor) inlämnade under kursens lopp, genom en muntlig presentation vid seminarium, och genom en avslutande något längre skriftlig examinationsuppgift (ca 5–6 A4-sidor). För aktivt deltagande och den muntliga presentationen ges något av betygen E eller F. På de skriftliga inlämningsuppgifterna ges något av betygen A–F. För betyget E på hela kursen krävs att samtliga 5 moment uppnått betyget E. De två kortare inlämningsuppgifterna står för 20% vardera av slutbetyget. Den sista uppgiften står för 60% av slutbetyget för kursen.

Litteratur

* = ingår i kompendium eller finns på nätet (länkar ges i Moodle)

- * Bodin, Helena, ”Sophie Elkan’s Ambiguous Dream of the Orient: On Cultural Identity and the National Literary Canon”, i *Rethinking National Literatures and the Literary Canon in Scandinavia*, eds Ann-Sofie Lönngrén et al (Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2015), s. 78–103 (25 s)
- * Cavallin, Anna, ”Androgynens kön. En feministisk läsning av C.J.L. Almqvists *Drottningens juvelsmycke*”, *Tidskrift för litteraturvetenskap* 27 (1998): 1, s. 3–24 (20 s)
- Elleström, Lars, *Lyrikanalys. En introduktion* (Lund: Studentlitteratur 1999) (165 s)
- Holmberg, Claes-Göran och Ohlsson, Anders, *Epikanalys. En introduktion* (Lund: Studentlitteratur 1999) (125 s)
- * Kuzmičová, Anežka, ”En myrtenkvist i högra ögat: Torgny Lindgrens *Legender* i möte med bysantinska helgonberättelser”, *Samlaren* 126 (2005), s. 204–48 (45 s)
- * Littberger Caisou-Rousseau, Inger, ”Almqvists Tintomara: den utopiska gränsöverskridaren”, *Kristen manlighet. Ideal och verklighet 1830–1940*, red. Yvonne Maria Werner (Lund: Nordic Academic Press 2008), s. 213–228 (15 s)
- * Nykvist, Karin, ur kap. 4, ”Minnet”, *Poesi som poetik. Idéer om dikt Konst i Jesper Svenbros lyrik* (diss. Lunds universitet, Lund 2002), s. 183–204 (20 s)
- Olsson, Anders, *Tankar om läsning* (Stockholm: Themis, 2015), enligt lärarens anvisning ca 100 s.
- * Palm, Anders, ”Att tolka texten”, i *Litteraturvetenskap – en inledning*, red. Staffan Bergsten (Lund: Studentlitteratur 2002, 2:a uppl), s. 189–204 (15 s)
- * Persson, Anders, ”Tintomara – Almqvists allvarsamma lek med den androgyna Kristusgestalten”, ”Försonarn vid sitt bröst, en stjernkörnt *Qvinna*”. *Jungfru- och moderstematiken hos C.J.L Almqvist och P.D.A. Atterbom*, diss. Umeå (Skellefteå: Norma 1998), s. 82–130 (48 s)
- * Piltz, Anders, ”Människan som hemlig skrift”, *Mellan ängel och best. Människans värdighet och gåta i europeisk tradition*, Stockholm: Alfabeta 1991, s. 53–77 (25 s)
- Tenngart, Paul, *Litteraturteori* (Malmö: Gleerups 2008) (180 s)
- Vikström, Björn, *Den skapande läsaren. Hermeneutik och tolkningskompetens* (Lund: Studentlitteratur 2005) (130 s)

Skönlitterära texter

- * Ett tiotal dikter enligt lärarens val i kompendiet samt ur *Lyrikanalys*, *Litteraturteori* och *Tankar om läsning* (10 s)
- * Almqvist, Carl Jonas Love, *Skrifter. Törnrosens bok. Duodesupplagan. Bd 4, Drottningens juvelsmycke*, red. och komm. Lars Burman (Stockholm: Svenska vitterhetssamfundet 2002) (ca 300 s inkl Burmans förord); kan läsas via Litteraturbanken eller via E-lib
- * Augustinus, ur åttonde boken, XII, i *Augustinus bekännelser*, övers. Bengt Ellenberger, inl. Ragnar Holte (Skellefteå: Artos, 1990, rev. 2003) (3 s)

- * Brun, Jonas, ”Öknerna är dit man går när allt redan är över”, i *Och Gud skapade människan. Noveller inspirerade av Bibelns berättelser*, red. Magnus Sundell, Örebro: Libris, 2014 (20 s)
- * Elkan, Sophie, ”Ställ ut armenierna!”, *Från östan och västan. Noveller* (Malmö: Kentaur 2002 [Sthlm 1908]) (20 s), tillgänglig via E-lib
- * Heliga Birgitta, ur tredje boken, kap. 29, ”Maria – Salomos tempel”, samt ur sjunde boken, kap. 15, ”Herrens korsfästelse och Moderns smärta”, i *Uppenbarelsen. I urval och översättning av Alf Härdelin, med kommentar av Stephan Borgehammar och inledning av Birgitta Trotzig*. Svenska klassiker utgivna av Svenska Akademien i samverkan med bokförlaget Atlantis (Stockholm: Atlantis 2004); kan läsas via Litteraturbanken (4 s)
- * Holmqvist, Ninni, ”Flower power”, *Biroller* (Stockholm: Norstedts 2002), tillgänglig via E-lib
- * Lindgren, Torgny, ur *Legender* (Stockholm: Norstedts 1986 el. senare), tre legender enligt lärarens anvisning, ca 60 s; kan även läsas i *Berättelserna* (2015), tillgänglig via E-lib
- Lagerlöf, Selma, ”Hämnd får man alltid”, *Från skilda tider. Efterlämnade skrifter* 1, kan läsas i *Epikanalys* eller i *Spökhanden och andra kusliga berättelser*, tillgänglig via E-lib
- * Mansfield, Katherine, ”The garden party” / ”Garden partyt” / ”Ett garden-party”, kan läsas på engelska på nätet, <www.gutenberg.org>, eller i sv. övers. i novellsamlingarna *Preludium* eller *Smekmånad*
- Svenbro, Jesper, *Pastorn min far. Dikter* (Stockholm: Bonniers 2001) (70 s)
- Söderberg, Hjalmar, ”Pälsen”, *Historietter* (Stockholm: Bonniers, 1898), kan läsas i *Epikanalys* eller i *Pälsen*, tillgänglig via E-lib, eller i *Historietter*, tillgänglig via E-lib eller via Litteraturbanken

Rekommenderade handböcker och uppslagsverk

- Bergsten, Staffan & Elleström, Lars, *Litteraturhistoriens grundbegrepp* (Lund: Studentlitteratur 2004)
- Litteratur. Introduktion till teori och analys*, red. Lasse Horne Kjelldgaard et al, övers. Sven-Erik Torhell (Lund: Studentlitteratur, 2015)
- Termlexikon i litteraturvetenskap*, red. Kenneth Åström (Lund: Studentlitteratur 2008), finns även som e-bok

Se i övrigt ”Kursplaner: allmänna bestämmelser”.

Kursplanen fastställd 2016-02-27

Kursplanen gäller fr.o.m. 2016-03-15